

Tromostovje umetnosti, znanosti in tehnologije

Razstava Soft Control V Mariboru in Slovenj Gradcu o tehnologijah in njihovih učinkih Od spodaj navzgor in Od zgoraj navzdol

Od konca prejšnjega tedna do sredine decembra je v Mariboru in Slovenj Gradcu na ogled mednarodna razstava *Soft Control*, na kateri se avtorji skozi robotiko, biomedicino ter nano- in informacijske tehnologije lotevajo vse bolj navzočih, a v resnici vse slabše razumljenih tehnologij in njihovih učinkov.

MOJCA KUMERDEJ

Ideja o razstavi *Soft Control* – umetnost, znanost in tehnološko nezavedno je pred leti vzniknila v mariborskem Kulturno izobraževalnem društvu Kibla. Aleksandra Kostič, pobudnica razstave in predsednica Kible, je k projektu povabila Koroško galerijo likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu in ruskega kuratorja Dmitryja Bulatova, sicer višjega kustosa baltskega oddelka Nacionalnega centra za sodobne umetnosti in vodjo Središča za inovacije na Baltski zvezni univerzi v Kaliningradu. Organizatorji so projekt *Soft Control* lani jeseni samostojno prijavili na program EU *Kultura* pri evropski komisiji in letos februarja prejeli odobritev triletnega financiranja.

Prvi del projekta je omenjena razstava, katere skupni proračun znaša 324.500 evrov, od tega je bruseljski prispevek 140.000 evrov oziroma 43 odstotkov, okoli 95.000

James Auger, Jimmy Loizeau (UK): *Carnivorous Domestic Entertainment Robots*, 2009 FOTO ARHIV KIBLE

evrov je prispeval EPK Maribor, slabih 50.000 evrov pa ministrstvo za kulturo v zdaj že preminuli samostojni obliki obstoja. Poleg tega je organizatorjem uspelo pridobiti

še 70.000 evrov v obliki tehnološke in laboratorijske opreme, storitev in za najem ter obnovo mariborskega dela razstave na Studencih na Valvazorjevi 40 v hali nekdanje

Mariborske tekstilne tovarne, ki je z novim zasebnim lastnikom poimenovana Portal.

Dmitry Bulatov je razstavo s mednarodno uveljavljenimi avtor-

ji različnih generacij osnoval okoli dveh vprašanj: kaj tiči v izvoru »umetno tehnološke resničnosti« in kako ta resničnost vpliva na nas? Bulatov je kot ključni pojem izpo-

stavil tehnološko nezavedno in z njim povezana različna pristopa, ki ju je označil *Od spodaj navzgor*, kot je podnaslovljen slovenjgraški del razstave, ter *Od zgoraj navzdol*, kot je poimenovan mariborski del. Od zgoraj navzdol naj bi svet opazovali predstavniki analitične teorije, ki zagovarjajo arhiv tehnoloških mitov in pripovedi, ki se v nove tehnologije naseljujejo skozi ponavljajoče vračajoče se kulturne motive, tako da je tehnološka realnost konstrukcija navad, verovanj in postopkov izven zavestnega nadzora. V mariborskem delu *Od zgoraj navzdol* se med drugim predstavljajo Stelarc z nadgrajeno *Protetično glavo* in tandem Guy Ben-Ary ter Kirsten Hudson, ki problematizirata uporabo in vpliv biotehnologij na razumevanje življenja.

Golobi, ki proizvajajo milo

Belgijski umetnik Tuur Van Balen poskuša s projektom *Zlati golob*, ki je bil lani nagrajen na *Ars Electronici*, golobom odvzeti podobo umazanih letečih podgan in njihovo vlogo v urbanih okoljih pozlatiti tako, da bi jih krmili s posebno vrsto bakterije – podobno neškodljive, pojasnjuje avtor, kot je jogurt za ljudi. Zaradi nje bi se njihovi iztrebki spremenili v milo oziroma ekološki detergent za pranje steklenih površin. V mariborskem delu je postavljen tudi mobilni laboratorij *MaSm Metatransformacija*, v katerem se Maja Smrekar v sodelovanju s Špelo Petrič loteva vprašanja, kdo nosi odgovornost za človeški DNK in za človeška telesa nasploh. Mimogrede, Maja

Smrekar je prejšnji vikend na festivalu novih medijev *Cynetart* v Dresdnu prejela prvo nagrado za projekt *Hu.M.C.C.*

Drugi del *Soft Control* – *Od spodaj navzgor*, ki je predstavljen v Koroški galeriji likovnih umetnosti, po besedah Bulatova osvetljuje stališče, da nenaravna, umetna resničnost ustvarja tehnološko infrastrukturo, ki postaja vse bolj avtonomna in samozadostna, tehnološko nezavedno pa ni razumljeno antropocentrično, ampak kot od človeka vse bolj neodvisni tehnološki sistemi. Med umetniki v slovenjgraškem delu so Kanadčan Bill Vorn, eden od začetnikov robotike v umetnosti, umetniški kolektiv Symbiotica, japonska umetnica Seiko Mikami, v njeni instalaciji obiskovalec prek vmesnika s svojim očesom »riše« po platnu, možnosti preživetja zemeljskih vrst v neprijaznih vesoljskih razmerah raziskuje Andrew Gracie, Polona Tratnik pa se loteva regeneracije funkcionalne mišice človeškega srca.

Brez zadržkov in strahu

Prejšnji vikend je v mariborskem Portalu potekala dvodnevna konferenca, na kateri sta v mednarodni zasedbi umetnikov in mislecev o umetnosti in znanosti sodelovala tudi Polona Tratnik in Jurij Krpan. Enomesečna razstava *Soft Control* tudi z vodenimi ogledi, predavanji, delavnicami in filmskimi projekcijami obiskovalcem ponuja pot po tromostovju, ki povezuje umetnost, znanost in sodobne tehnologije – tako bodo nemara izgubili kak zadržek, strah ali predsodek do tovrstnih umetniških praks.